İş sağlığı ve güvenliği eğitimi

İş sağlığı ve güvenliği kurulları

YENİ UZMAN AKADEMİ
iş sağlığı ve güvenliği eğitim kurumu

ULUDAĞ UZMAN AKADEMİ
iş sağlığı ve güvenliği eğitim kurumu

ofis akademi

ASYA AKADEMİ
İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ EĞİTİM KURUMU

Bu eğitimde neler öğreneceğiz?

- Kurulun amacını ve yasal dayanağını
- Hangi işyerlerinde kurul kurulduğunu; asıl işveren–alt işveren ilişkisinde kurulu kimin kurduğunu
- Kurulun üyelerini, başkanını, sekreterini ve çalışan temsilcilerini
- Kurulun görev ve yetkilerini, çalışmaktan kaçınma hakkındaki rolünü
- Toplantı düzenini, karar alma usulünü ve tarafların yükümlülüklerini

Bölüm 1

Kurulun amacı ve yasal dayanağı

Katılım, gözetme borcu ve mevzuatın gelişimi

YENİ UZMAN AKADEMİ
iş sağlığı ve güvenliği eğitim kurumu
ULUDAĞ UZMAN AKADEMİ
iş sağlığı ve güvenliği eğitim kurumu
ofis akademi
ASYA AKADEMİ

Kurul neden gereklidir?

- İşyerindeki İSG faaliyetleri ancak sistematik bir çalışma ekseninde sürdürüldüğünde olumlu sonuç verir.
- Katılımcılık ve ekip ruhu içinde yürütülen çalışmalar kurumlara önemli katkılar sağlar.
- İSG organizasyonunun kurulduğu ve etkin çalıştırıldığı işyerlerinde iş kazaları ve meslek hastalıklarına karşı başarılı sonuçlar alınır; sosyal fayda boyutunda da önemli kazanımlar elde edilir.

Bir kurul toplantısından görünüm

İşverenin gözetme borcu ve kurul oluşturma yükümlülüğü

- İşverenin gözetme borcundan doğan önemli yükümlülüklerinden biri, işyerinde İSG organizasyonu oluşturmaktır.
- Bu yükümlülük 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'nun 22. maddesinde, kurul oluşturma yükümlülüğü olarak düzenlenmiştir.
- Kurul, tehlike sınıfı ayrımı yapılmaksızın 50 ve daha fazla çalışanın bulunduğu, altı aydan uzun süren sürekli işlerin yapıldığı bütün işyerlerinde oluşturulur.
- Kurul, çalışanların İSG kararlarına ve bu kararların uygulanmasına katılmasını sağlar.

2004–2013

Mevzuatın gelişimi

2004	4857 sayılı İş Kanunu'na dayanan İş Sağlığı ve Güvenliği Kurulları Hakkında Yönetmelik 7 Nisan 2004'te yürürlüğe girdi.
2012	6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu (RG 30.06.2012) ile kurul yükümlülüğü 22. maddede yeniden düzenlendi.
2013	İş Sağlığı ve Güvenliği Kurulları Hakkında Yönetmelik (RG 18.01.2013, sayı 28532) yayımlandı; 2004 tarihli yönetmeliğin yerini aldı. Yönetmelik 6331 sayılı Kanun'un 22 ve 30. maddelerine dayanır.

Kurul zorunluluğu ve işyeri büyüklüğü, 2025

Kurul kurma yükümlülüğü 50 ve daha fazla çalışanı olan işyerlerini kapsar. SGK verilerine göre 2025'te iş kazaları ve ölümler işyeri büyüklüğüne göre şöyle dağıldı:

50 ve daha fazla çalışanı olan işyerleri

586.359

iş kazası (%76,5)

857

iş kazası sonucu ölüm (%44,4)

50'den az çalışanı olan işyerleri

179.680

iş kazası (%23,5)

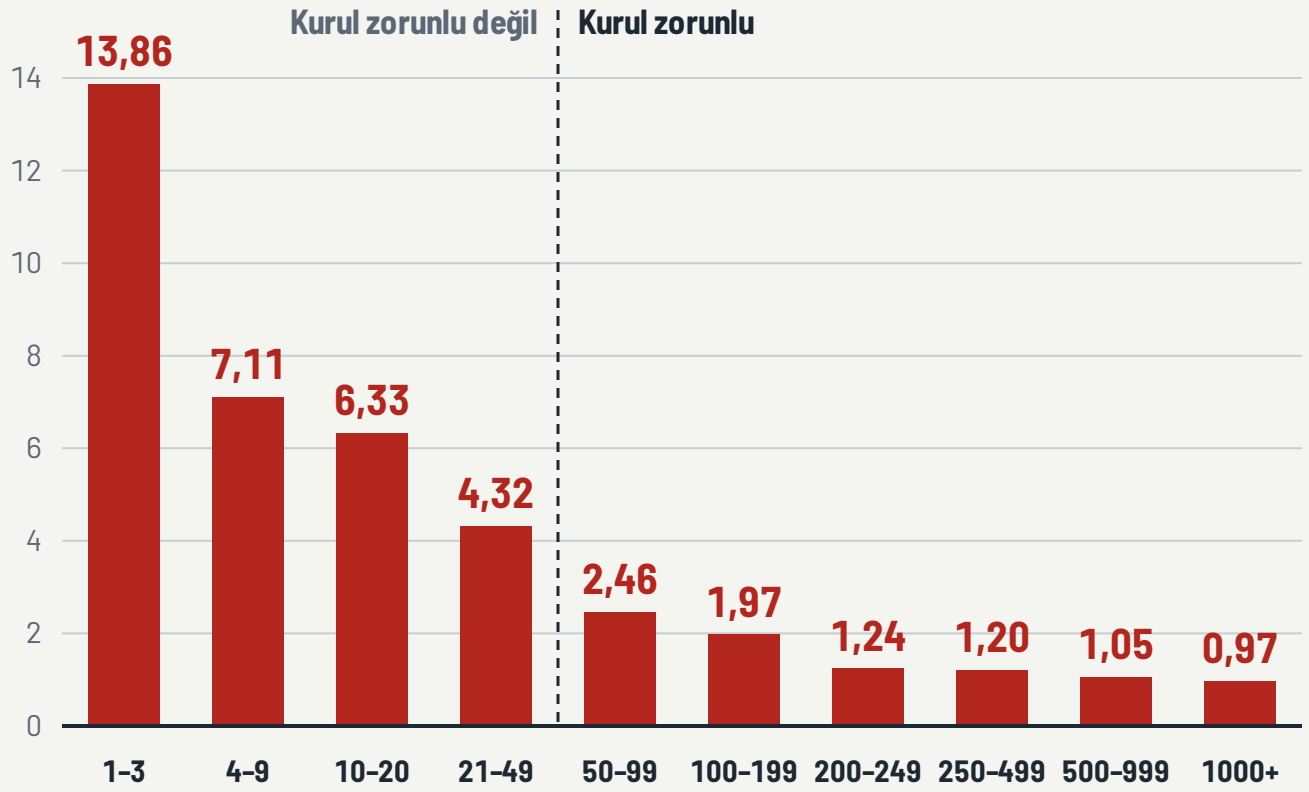
1.074

iş kazası sonucu ölüm (%55,6)

SGK 2025 İstatistik Yıllığı, Tablo 3.1.26, 5510 sayılı Kanun 4/1-a kapsamı.

Her 1.000 iş kazasında ölüm, işyeri büyüklüğüne göre

- 50’den az çalışanı olan işyerlerinde her 1.000 iş kazasında 5,98 ölüm kaydedildi.
- 50 ve daha fazla çalışanı olan işyerlerinde bu oran 1,46’dır.
- Oran, işyeri küçüldükçe belirgin biçimde yükselmektedir.

SGK 2025 İstatistik Yıllığı, Tablo 3.1.26. Çalışan sayısı gruplarına göre hesaplanmıştır.

Kurulun uluslararası dayanağı

ILO 155 sayılı Sözleşme

İşyeri düzeyinde yönetim ile çalışanlar ve temsilcileri arasındaki iş birliğini, alınacak önlemlerin temel unsuru sayar. Çalışan temsilcilerinin bilgilendirilmesini, eğitilmesini ve İSG'nin her yönü hakkında danışılmasını öngörür (md. 19–20). Türkiye 2005'te onaylamıştır.

ILO 164 sayılı Tavsiye Kararı

155 sayılı Sözleşme'yi tamamlar. İşyerinde çalışan güvenlik temsilcileri ile çalışanlardan veya işveren ve çalışanlardan oluşan ortak İSG kurullarını önerilen katılım biçimleri arasında sayar.

AB 89/391/EEC Çerçeve Direktifi

İşverenin İSG ile ilgili bütün konularda çalışanlara veya temsilcilerine danışmasını ve onların görüşmelere katılmasını sağlamasını öngörür (md. 11).

Bölüm 2

Kurul kurma yükümlülüğü

Hangi işyerlerinde, kim tarafından ve nasıl bir koordinasyonla

YENİ UZMAN AKADEMİ
iş sağlığı ve güvenliği eğitim kurumu
ULUDAĞ UZMAN AKADEMİ
iş sağlığı ve güvenliği eğitim kurumu
ofis akademi
ASYA AKADEMİ

6331 sayılı Kanun, madde 22

50 çalışan

ve daha fazla çalışanın bulunduğu işyerleri

6 aydan uzun

süren sürekli işlerin yapıldığı işyerleri

Kurul çalışması

- Bu iki koşulun birlikte bulunduğu işyerlerinde işveren, İSG ile ilgili çalışmalarda bulunmak üzere kurul oluşturur.
- İşveren, İSG mevzuatına uygun kurul kararlarını uygular.

İSG Kurulları Hakkında Yönetmelik

Künye ve dayanak

- Resmî Gazete: 18 Ocak 2013, sayı 28532
- Dayanak: 6331 sayılı Kanun'un 22 ve 30. maddeleri
- Çalışan, işveren, kurul ve çalışan temsilcisi gibi kavramlar 6331 sayılı Kanun'daki gibidir.

Amaç ve kapsam

- Kurulların hangi işyerlerinde kurulacağını, oluşumunu, görev ve yetkilerini, çalışma usullerini ve birden çok kurul arasındaki koordinasyonu belirler.
- 6331 sayılı Kanun kapsamındaki, 50 ve daha fazla çalışanı olan ve altı aydan uzun süren sürekli işlerin yapıldığı işyerlerini kapsar.

Asıl işveren–alt işveren ilişkisinde kurul

Altı aydan uzun süren asıl işveren–alt işveren ilişkisinde kurulu kimin kuracağı çalışan sayılarına göre belirlenir:

Durum	Kurulu kim kurar?	Koordinasyon
Asıl işverenin ve alt işverenin çalışan sayısı ayrı ayrı 50 ve üzeri	Her biri ayrı kurul kurar	Asıl işveren sağlar
Yalnız asıl işverenin çalışan sayısı 50 ve üzeri	Asıl işveren	Alt işveren vekâleten yetkili bir temsilci atar
Yalnız alt işverenin çalışan sayısı 50 ve üzeri	Alt işveren	Asıl işveren vekâleten yetkili bir temsilci atar
Her ikisi de 50'nin altında, toplam çalışan sayısı 50'den fazla	Birlikte tek kurul kurulur	Asıl işveren yapar; üyeler ve sekreter ortak kararla atanır

6331 sayılı Kanun md. 22/2; İSG Kurulları Hakkında Yönetmelik md. 4/2 ve 6/7.

Aynı çalışma alanında birden fazla işveren

- Asıl işveren–alt işveren ilişkisi bulunmayan ve aynı çalışma alanında yer alan işverenlerce birden fazla kurul oluşturulmuşsa, işverenler birbirlerinin çalışmalarını etkileyebilecek kurul kararları hakkında diğer işverenleri bilgilendirir.
- Bütün durumlarda işverenler, İSG mevzuatına uygun kurul kararlarını uygular.

6331 sayılı Kanun md. 22/3; Yönetmelik md. 4/3 ve 4/4.

Birden çok işyeri olan işverenler

- İşverene bağlı fabrika, müessese, işletme veya işletmeler grubu gibi birden çok işyeri varsa, 50 ve daha fazla çalışanı olan her işyerinde ayrı kurul kurulur.
- Gerektiğinde kurullar arasındaki koordinasyon ve bilgi alışverişini işveren sağlar.
- İşveren, bu işyerlerine ait İSG raporlarının en az üç ayda bir ilgili teknik eleman ve uzmanlarca incelenmesini sağlar.
- Raporları göz önünde tutarak alınması gereken tedbirleri belirler ve uygulanmasını sağlar.

Yönetmelik md. 5.

Bölüm 3

Kurulun oluşumu

Üyeler, başkan ve sekreter, çalışan temsilcileri ve eğitim

YENİ UZMAN AKADEMİ
iş sağlığı ve güvenliği eğitim kurumu
ULUDAĞ UZMAN AKADEMİ
iş sağlığı ve güvenliği eğitim kurumu
ofis akademi
ASYA AKADEMİ

Kurulun üyeleri

Bent	Üye	Nasıl belirlenir?
a	İşveren veya işveren vekili	Kurulun başkanıdır
b	İş güvenliği uzmanı	İşveren atar; kurulun sekreteridir
c	İşyeri hekimi	İşveren atar
ç	İnsan kaynakları, personel, sosyal işler veya idari ve mali işlerden sorumlu bir kişi	İşveren atar
d	Bulunması hâlinde sivil savunma uzmanı	İşveren atar
e	Bulunması hâlinde formen, ustabaşı veya usta	Kendi aralarında açık oyla seçilir
f	Çalışan temsilcisi; birden çok ise baş temsilci	6331 sayılı Kanun md. 20'ye göre belirlenir

Yönetmelik md. 6/1 ve 6/3.

Başkan, sekreter ve görevlendirme

- Kurulun başkanı işveren veya işveren vekili, sekreteri iş güvenliği uzmanıdır.
- İş güvenliği uzmanının tam zamanlı çalışma zorunluluğu olmayan işyerlerinde sekretaryayı insan kaynakları, personel, sosyal işler veya idari ve mali işlerden sorumlu kişi yürütür.
- Birinci fıkranın (b), (c), (ç) ve (d) bentlerindeki üyeleri işveren veya işveren vekili atar.
- Birden fazla iş güvenliği uzmanı ve işyeri hekimi bulunan işyerlerinde görevlendirmeyi işveren yapar; iş güvenliği uzmanı, işyerinin tehlike sınıfına uygun uzmanlar arasından seçilir.

Yönetmelik md. 6/2–6/4.

Çalışan temsilcisi sayısı

İşveren, işyerinin bölümlerindeki riskleri ve çalışan sayılarını gözeterek dengeli dağılıma özen gösterir; temsilcileri çalışanlar arasında seçimle, seçimle belirlenemezse atamayla görevlendirir.

Çalışan sayısı	Çalışan temsilcisi
2–50	1
51–100	2
101–500	3
501–1.000	4
1.001–2.000	5
2.001 ve üzeri	6

6331 sayılı Kanun md. 20. İşyerinde yetkili sendika varsa işyeri sendika temsilcileri çalışan temsilcisi olarak da görev yapar. Birden çok temsilci varsa kurula baş temsilci katılır.

Usta temsilcisi, yedek üyeler ve ortak kurul

- (e) bendindeki üye, işyerindeki formen, ustabaşı veya ustaların yarıdan fazlasının katıldığı toplantıda açık oyla seçilir; seçimle belirlenemezse işveren atar.
- (e) ve (f) bentlerindeki üyelerin yedekleri aynı usulle belirlenir.
- Asıl işveren ve alt işverenin birlikte kurduğu kurullarda üyeler ve kurul sekreteri iki işverenin ortak kararıyla atanır.

Yönetmelik md. 6/5–6/7.

Kurul üyelerinin eğitimi

İşveren, kurul üyelerine ve yedeklerine İSG eğitimi verilmesini sağlar. Eğitim en az şu konuları kapsar:

- Kurulun görev ve yetkileri
- Ulusal İSG mevzuatı ve standartlar
- Sık rastlanan iş kazaları ve tehlikeli vakaların nedenleri
- İş hijyeninin temel ilkeleri
- İletişim teknikleri
- Acil durum önlemleri
- Meslek hastalıkları
- İşyerine özgü riskler
- Risk değerlendirmesi

Yönetmelik md. 7. Ortak kurulda eğitimden iki işveren birlikte sorumludur. Çalışanların genel İSG eğitimleri ise 2 Nisan 2026'da yayımlanan Çalışanların İSG Eğitimlerinin Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik ile düzenlenmektedir.

Bölüm 4

Görev ve yetkiler

Kurulun işyerindeki rolü ve çalışmaktan kaçınma hakkı

YENİ UZMAN AKADEMİ
iş sağlığı ve güvenliği eğitim kurumu
ULUDAĞ UZMAN AKADEMİ
iş sağlığı ve güvenliği eğitim kurumu
ofis akademi
ASYA AKADEMİ

Kurulun görev ve yetkileri (1)

- İşyerinin niteliğine uygun bir İSG iç yönerge taslağı hazırlamak, işverenin onayına sunmak, uygulanmasını izlemek; izleme sonuçlarını raporlayıp tedbirleri belirlemek ve kurul gündemine almak
- İSG konularında işyerindeki çalışanlara yol göstermek
- İSG'ye ilişkin tehlikeleri ve önlemleri değerlendirmek, tedbirleri belirlemek, işveren veya vekiline bildirmek
- Her iş kazasını; iş kazası sayılmayan ancak işyeri veya iş ekipmanını zarara uğratma potansiyeli taşıyan olayları; meslek hastalıklarını ve İSG ile ilgili tehlike hâllerini araştırıp incelemek, alınacak tedbirleri bir raporla işveren veya vekiline vermek

Yönetmelik md. 8/1(a)–(ç).

Kurulun görev ve yetkileri (2)

- İSG eğitim ve öğretimini planlamak, programları hazırlayıp işverenin onayına sunmak, uygulanmasını izlemek ve eksiklikleri bildirmek
- Bakım ve onarım çalışmalarında gerekli güvenlik tedbirlerini planlamak ve uygulamalarını kontrol etmek
- Yangın, doğal afet, sabotaj ve benzeri tehlikeler için alınan tedbirlerin yeterliliğini ve ekiplerin çalışmalarını izlemek
- İşyerinin İSG durumuyla ilgili yıllık bir rapor hazırlamak, yılın çalışmalarını değerlendirmek ve ertesi yılın çalışma programı için işverene teklifte bulunmak

Yönetmelik md. 8/1(d)–(g).

Kurulun görev ve yetkileri (3)

- 6331 sayılı Kanun'un 13. maddesindeki çalışmaktan kaçınma hakkı talepleri hakkında acilen toplanarak karar vermek
- Teknoloji, iş organizasyonu, çalışma şartları, sosyal ilişkiler ve çalışma ortamıyla ilgili etkenleri kapsayan tutarlı ve genel bir önleme politikası geliştirmeye yönelik çalışmalar yapmak
- Kurul üyelerinin hakları, Yönetmelikle verilen görevleri yapmalarından dolayı kısıtlanamaz; üyeler kötü davranış ve muameleye maruz bırakılamaz.

Yönetmelik md. 8/1 (ğ)–(h) ve 8/2.

Çalışmaktan kaçınma hakkı ve kurulun rolü

Başvuru	Ciddi ve yakın tehlikeyle karşılaşan çalışan kurula, kurulun bulunmadığı işyerlerinde işverene başvurarak durumun tespitini ve gerekli tedbirlerin alınmasını ister.
Karar	Kurul, olağan toplantı süresine bakılmaksızın acilen toplanır; işveren ise derhâl kararını verir. Durum tutanakla tespit edilir.
Bildirim	Karar, çalışana ve çalışan temsilcisine yazılı olarak bildirilir.
Sonuç	Talep yönünde karar verilirse çalışan, gerekli tedbirler alınıncaya kadar çalışmaktan kaçınabilir; ücreti ve diğer hakları saklıdır.

6331 sayılı Kanun md. 13; Yönetmelik md. 9/3. Ciddi ve yakın tehlikenin önlenemez olduğu durumlarda çalışan, bu usule uymadan işyerini veya tehlikeli bölgeyi terk ederek güvenli yere gider; bu nedenle hakları kısıtlanamaz.

Bölüm 5

Çalışma usulleri ve yükümlülükler

Toplantı düzeni, karar alma, bağlayıcılık ve yaptırım

YENİ UZMAN AKADEMİ
iş sağlığı ve güvenliği eğitim kurumu
ULUDAĞ UZMAN AKADEMİ
iş sağlığı ve güvenliği eğitim kurumu
ofis akademi
ASYA AKADEMİ

Toplantı sıklığı

Kurullar ayda en az bir kez toplanır. Kurul, işyerinin tehlike sınıfını dikkate alarak bu süreyi uzatmaya karar verebilir:

1 ay

Çok tehlikeli işyerleri: ayda en az bir kez

2 ay

Tehlikeli işyerleri: kurul kararıyla iki ayda bir

3 ay

Az tehlikeli işyerleri: kurul kararıyla üç ayda bir

Yönetmelik md. 9/1-a. Çalışmaktan kaçınma hakkı taleplerinde kurul bu sürelere bakılmaksızın acilen toplanır.

Toplantı düzeni

- Kurul, inceleme, izleme ve uyarmayı öngören bir düzen içinde çalışır.
- Gündem, yer, gün ve saat toplantıdan en az 48 saat önce üyelere bildirilir; gündem sorunların ve projelerin önem sırasına göre belirlenir. Üyeler gündem değişikliği isteyebilir.
- Ölümlü, uzuv kayıplı veya ağır iş kazalarında ya da özel tedbir gerektiren önemli hâllerde herhangi bir üye, başkana veya sekretere teklifte bulunarak kurulu olağanüstü toplantıya çağırabilir.
- Toplantılar esas olarak çalışma saatleri içinde yapılır; toplantı süreleri günlük çalışma süresinden sayılır.

Yönetmelik md. 9/1(b)–(ç).

Karar alma ve tutanak

Karar alma

- Kurul, üye tam sayısının salt çoğunluğuyla, işveren veya vekilinin başkanlığında toplanır.
- Katılanların salt çoğunluğuyla karar alır; çekimser oy kullanılamaz.
- Oyların eşitliğinde başkanın oyu belirleyicidir.
- Çoğunluk sağlanamazsa veya toplantı yapılamazsa durumu belirten bir tutanak düzenlenir.

Tutanak ve duyuru

- Her toplantıda alınan kararları içeren tutanak düzenlenir; başkan ve katılan üyeler imzalar.
- İmzalı kararlar başka bir işleme gerek kalmadan işverene bildirilmiş sayılır ve özel dosyasında saklanır.
- Kararlar ilgililere duyurulur; çalışanlar için yararlı konular işyerinde ilan edilir.
- Her toplantıda önceki kararlar ve uygulamaları hakkında bilgi verilerek gündeme geçilir.

Kurulca işyerinde ilân edilen kararlar işverenleri ve çalışanları bağlar.

İSG Kurulları Hakkında Yönetmelik, md. 9/2

Tarafların yükümlülükleri

İşveren veya vekili

Kurul için toplantı yeri, araç ve gereçleri sağlar. Toplantı tutanaklarını, kaza ve diğer vakaların inceleme raporlarını ve kurulun denetim raporlarını iş müfettişlerinin incelemesi için işyerinde bulundurur.

Kurul

Önerilerinde ve kararlarında işyerinin durumunu ve işverenin olanaklarını gözetir. Üretim teknikleri, ticari sırlar ve ekonomik durumla ilgili öğrendiklerini gizli tutar. İş müfettişlerine teftişlerde kolaylık sağlar.

Çalışanlar

Kurulun koyduğu kurallara, yasaklara, aldığı karar ve tedbirlere uyar. Tedbirlerin belirlenmesi ve uygulanmasında kurulla iş birliği yapar; güçlükleri çalışan temsilcisi aracılığıyla kurula iletir.

Yönetmelik md. 10, 11 ve 12.

Yükümlülüğe aykırılığın yaptırımı

22.194 TL

2026 yılında, 22. maddedeki kurul yükümlülüklerine her bir aykırılık için ayrı ayrı uygulanan idari para cezası

- Ceza 6331 sayılı Kanun'un 26. maddesine dayanır; tutarlar her yıl yeniden değerleme oranında artırılır.
- İdari para cezası Çalışma ve İş Kurumu il müdürünce verilir ve tebliğden itibaren otuz gün içinde ödenir.

Kaynaklar

- 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu, RG 30.06.2012, sayı 28339; md. 13, 20, 22, 26
- İş Sağlığı ve Güvenliği Kurulları Hakkında Yönetmelik, RG 18.01.2013, sayı 28532
- Çalışanların İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimlerinin Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik, RG 02.04.2026, sayı 33212
- Sosyal Güvenlik Kurumu, 2025 İstatistik Yıllığı, Bölüm III-I, Tablo 3.1.26, sgk.gov.tr
- 6331 sayılı Kanun'a göre uygulanacak idari para cezaları, 01.01.2026–31.12.2026
- ILO, Occupational Safety and Health Convention, 1981 (No. 155)
- ILO, Occupational Safety and Health Recommendation, 1981 (No. 164)
- Council Directive 89/391/EEC on the introduction of measures to encourage improvements in the safety and health of workers at work
- Özer, H. D., "İşverenlerin İş Sağlığı ve Güvenliği Kurulu Oluşturma Yükümlülüğü", Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 22(3), 2018

İş sağlığı ve güvenliği eğitimi

Teşekkürler

İş sağlığı ve güvenliği kurulları

YENİ UZMAN AKADEMİ
iş sağlığı ve güvenliği eğitim kurumu

ULUDAĞ UZMAN AKADEMİ
iş sağlığı ve güvenliği eğitim kurumu

ofis akademi

ASYA AKADEMİ
İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ EĞİTİM KURUMU